

ZAPISNIK

sa 67. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore,
koja je održana 14.marta 2016. godine

Sjednica je počela u 12:00 sati. Predsjedavala je mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali: mr Branka Tanasijević, predsjednica Odbora; dr Radosav Nišavić, zamjenik predsjednice Odbora; kao i članovi Odbora Saša Pešić, Rešid Adrović, Vuk Roćen i Andrija Popović.

Članovi Odbora prof. dr Jelisava Kalezić, doc. dr Branka Bošnjak, doc. dr Draginja Vuksanović i Milan Knežević bili su opravdano odsutni.

Sjednici su, takođe, prisustvovali: Igor Noveljić, v.d. sekretara Ministarstva ekonomije; Nebojša Mugoša, predstavnik Ministarstva ekonomije i Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore.

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević konstatovala je da Odbor ima kvorum za rad i punovažno odlučivanje i otvorila 67. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći:

DNEVNI RED:

Tačka 1 : Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima

Uvodno obrazloženje razloga za donošenje ovog zakona izložio je Igor Noveljić, v.d. sekretara Ministarstva ekonomije. On je istakao da su razlozi za donošenje ovog zakona proizašli su iz potrebe da se odredbe važećeg Zakona o autorskim pravima usklade sa pravom EU. Naime, nakon donošenja Zakona o autorskim i srodnim pravima 2011. godine u Evropskoj uniji su u međuvremenu donijete tri nove direktive u ovoj oblasti što je izazvalo potrebu dodatnog usklađivanja i na nacionalnom nivou. Zakon je bilo potrebno dodatno urediti radi uvođenja principa unijskog iscrpljenja prava od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, umjesto dosadašnjeg iscrpljenja prava samo na teritoriji Crne Gore. Pravna tekovina koja se odnosi na zaštitu autorskih i srodnih prava ne štiti ideju nego autorsko djelo koje je izraz ideje, bez obzira na vrstu ili kvalitet izražavanja, kao i predmete srodnih prava. Autorsko pravo nastaje samim stvaranjem djela i za razliku od većine drugih oblika intelektualne svojine ne podliježe administrativnim postupcima za priznavanje srodnih prava. Srodna prava su prava koja su bliska autorskom pravu, pretpostavljajući već postojanje autorskog djela, imaju svoj poseban predmet zaštite (pravo izvođača, proizvođača fonograma, prava filmskih producenata, prava organizacija za radiodifuziju, prava proizvođača baza podataka). Zakonski okvir takođe omogućava zaštitu autorskih prava i srodnih prava putem organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koje zastupaju prava autora i nosilaca srodnih prava u zemlji i inostranstvu, pružaju administrativnu i stručnu pravnu pomoć i obezbjeđuju finansijsku naknadu. Autorska i srodna prava u Crnoj Gori uređena su Zakonom o autorskim i srodnim pravima i Pravilnikom

o deponovanju i evidenciji autorskih djela i predmeta srodnih prava. Odredbe Zakona o autorskim i srodnim pravima su u velikoj mjeri usklađene sa pravnom tekovinom EU. Prema ocjenama Evropske komisije u Izvještaju o skriningu predstoje izmjene i dopune Zakona o autorskim i srodnim pravima, čime bi se Crna Gora u potpunosti uskladila sa Direktivom 2014/26EU Evropskog Parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. godine o kolektivnom ostvarivanju autorskih prava i srodnih prava i o prekograničnom (multiteritorijalnom) licenciranju prava na muzičkim djelima za njihovo online korišćenje na unutrašnjem tržištu.

Članovi Odbora su tokom rasprave iskazali pozitivan stav o ovom Predlogu zakona. Istaknuto je da je Predlogom zakona predviđeno sve ono što je bilo planirano u dijelu usklađivanja zakonodavstva u poglavlju sedam vezano za garantovanje prava intelektualne svojine po modelu Evropske unije.

Predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević je istakla da je zaštita autorskog i srodnih prava u Crnoj Gori je značajno unaprijeđena Zakonom iz 2011. godine, naročito kroz jačanje uloge autora uvođenjem pravila da autoru za svako iskorišćavanje njegovog djela pripada autorski honorar. To je bilo jedno od dobrih rješenja iz predhodnog zakona. Definisan je i sadržaj autorskog prava u okviru moralnih, imovinskih i drugih prava kao i uvođenje novih tehnologija prilikom iskorišćavanja autorskih djela, digitalno umnožavanje, prava na internetu, tehnološke mjere zaštite itd., kao i obaveze kolektivne organizacije za sklapanje ugovora sa autorima, raspodjele prihoda kolektivne organizacije. Veoma je važno, istakla je Tanasijević, što je uređen sadržaj moralnog prava autora, prava autora da objavi svoje djelo, pravo autora da bude priznat kao autor svog djela, pravo na poštovanje djela itd. Naglasila je da su uvedene dvije novine, a jedna od njih je da je pravo proizvođača baza podataka postalo sui generis pravo, dok je u dosadašnjem konceptu ono bilo jedno od srodnih prava. Takođe, produžen je rok zaštite prava proizvođača fonograma sa 50 na 70 godina što je primjereniji rok.

Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore je ukazala da poglavlje sedam tretira i pitanja osoba sa invaliditetom i u tom smislu se založila da se Predlogom ovog zakona riješi problem osoba sa invaliditetom u oblasti obrazovanja gdje osobama sa invaliditetom informacije nijesu dostupne blagovremeno. Naime do sada nije bilo moguće da studenti sa invaliditetom dobiju udžbenike koji su zaštićeni autorskim pravom u nekom od dozvoljenih formata ili na brajevom pismu u isto vrijeme kad i ostali studenti, zbog čega se dešava da vrlo rijetko izlaze u prvom roku za ispit. Na nivou Evropske unije usvojen je tzv. Marakeški sporazum, koji su slabovide osobe nazvale „pravo na čitanje“, a koji upravo traži od zemalja da u Zakonu o autorskim i srodnim pravima definišu ova prava osoba sa invaliditetom, pogotovo kod oštećenog vida. U februaru ove godine Evropska organizacija slijepih je pokrenula proceduru za usvajanje ovog sporazuma u Evropskom parlamentu i veliki broj članica Evropske unije pokazao je spremnost za usvajanje ovih mjera. Stoga je ovo prilika da i Crna Gora uredi ovu oblast, kazala je Vujačić. Vujačić je ukazala da u članu 48 nijesu na pravi način obuhvaćena prava osoba sa invaliditetom, kao i da nijesu korišteni adekvatni termini. Predložila je amandmane, ukoliko je Odbor spreman da ih podrži, a predlagač da ih prihvati, jer je vrijeme vaoma važan faktor za korisnike ovih prava.

Predstavnik predlagača Zakona se izjasnio da se u ovom slučaju razmatra samo Predlog zakona u dostavljenom obliku, a da se navedeni amandmani odnose na osnovni tekst Zakona. Predložio je da u narednom periodu prilikom rada na dodatnim izmjenama Zakona o autorskom i srodnim pravima Marina Vujačić bude uključena u rad radne grupe i da pomenuti amandmani mogu biti dostavljeni, kako bi se razmotrilo njihovo ugrađivanje u taj akt. Marakeški sporazum

je ratifikovalo do sada samo 10 od preko 180 zemalja, još uvijek se ne zna da li će ga EU ratifikovati na zajedničkom nivou ili će to učiniti zemlje pojedinačno, te bi bilo korisno malo sačekati da se vidi šta će pokazati praksa Evropske unije.

Oko ovog pitanja poslanik Andrija Popović iskazao je stav da bi trebalo još razmotriti problem, te pokušati brzo reagovati.

Predlagač je ponovio da se odredbe sporazuma odnose na zemlje članice EU, a ne za Crnu Goru iako se nastoji pratiti sve što je moguće, da je bilo prilike za ovu temu kada se radilo na tekstu osnovnog zakona, odnosno prilikom javne rasprave, te da će se u narednom periodu raditi na izmjeni i dopuni Zakona o autorskom i srodnim pravima kojom prilikom bi se radilo na poboljšanju ovih prava osoba sa invaliditetom.

Nakon rasprave Odbor je jednoglasno odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je predsjednica Odbora mr Branka Tanasijević.

Sjednica je završena u 13:00 sati.

Broj: 00-63-11/16-4/

Za - SEKRETAR ODBORA

mr Mirjana Marković

PREDSJEDNICA ODBORA

mr Branka Tanasijević